

Na osnovu člana 150. stav 1. Ustava Crne Gore, podnosim:

I N I C I J A T I V U

za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Uredbe o dopuni Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata, koju je donijela Vlada Crne Gore na sjednici održanoj dana 16. aprila 2015. godine, a koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore" br. 18/2015 od 20.04.2015. godine.

Osporenom Uredbom (član 1.) u obrazovanju maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata dopunjuje se dio koji se odnosi na takse, poreze i druge dažbine na način što se dodaje nova naknada za izgradnju autoputa i reprezentativni sport u iznosu od 0,07 €/l.

Članom 2. osporene Uredbe propisano je da uredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Ustavom Crne Gore (član 11.) propisana je podjela vlasti i propisano je da izvršnu vlast vrši Vlada.

Takođe, Ustavom Crne propisano je: da Vlada izvršava zakone, druge propise i opšte akte (član 100. tačka 2.); da se država finansira od poreza, dažbina i drugih prihoda, da je svako dužan da plaća poreze i druge dažbine i da se porezi i druge dažbine mogu uvoditi samo zakonom (član 142.); da zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom (član 145.); da se zakon i drugi propis objavljuje prije stupanja na snagu, a stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja i da izuzetno, kada za to postoje razlozi utvrđeni u postupku donošenja, zakon i drugi propis može stupiti na snagu najranije danom donošenja (član 146.) i da Ustavni sud odlučuje o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom (član 149. stav 1. tačka 2.)

Zakonom o poreskoj administraciji (član 4. alineja 2.) je propisano da su "*porezi i druge dažbine*" porezi, doprinosi, takse, naknade i druga novčana davanja utvrđena zakonom.

Iz citiranih ustavnih odredbi proizilazi: da izvršnu vlast u Crnoj Gori vrši Vlada; da Vlada izvršava zakone; da je svako dužan da plaća dažbine i da se dažbine mogu uvoditi samo zakonom; da zakon mora biti saglasan sa Ustavom, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom i da zakon i drugi propis stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja i da izuzetno, kada za to postoje razlozi utvrđeni u postupku donošenja, zakon i drugi propis može stupiti na snagu najranije danom donošenja.

Suprotno Ustavu, osporenom Uredbom uvodi se obaveza obračunavanja i plaćanja dažbine - naknade za izgradnju autoputa i reprezentativni sport u iznosu od 0,07 €/l. Naime, po Ustavu Crne Gore, država je ovlašćena jedino zakonom da propiše ovu vrstu dažbine, odnosno naknade za finansiranje izgradnje autoputa. Međutim, Vlada Crne Gore, kao izvršna vlast koja ima ustavno ovlašćenje da donose uredbe radi izvršavanja zakona, osporenom uredbom prekoračila je ustavna ovlašćenja i uvela dažbine koje nijesu propisane ni jednim zakonom. Naknada za izgradnju autoputa i reprezentativni sport predstavlja javni prihod, odnosno prihod budžeta, a takva naknada ili dažbina može se uvesti jedino zakonom.

Iz citirane ustavne odredbe člana 145. proizilazi da se pravni poredak države temelji na hijerarhiji pravnih akata, čiju osnovu čini Ustav kao pravni akt najviše pravne snage. Načelom saglasnosti pravnih propisa utvrđena je suprematija Ustava i potvrđenih međunarodnih ugovora u odnosu na zakon, a Ustava i zakona u odnosu na druge propise. Ovaj princip omogućava jedinstvenost i djelotvornost pravnog sistema i predstavlja jedan od bitnih elemenata ostvarivanja vladavine prava.

Osporena Uredba, suprotno Ustavu i zakonu, utvrđuje obavezu plaćanja dažbine za izgradnju autoputa i reprezentativni sport, što se saglasno Ustavu može propisati samo zakonom.

Na kraju, osporenim Uredbom propisano je da stupa na snagu danom objavljivanja, što je suprotno ustavnom principu da zakon, drugi propis i opšti akt stupa na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, a da izuzetno kada za to postoje razlozi utvrđeni u postupku donošenja, zakon i drugi propis može stupiti na snagu najranije danom objavljivanja. Kako takvi razlozi nisu iznijeti u postupku donošenja osporene Uredbe, niti bi se mogli navesti razlozi za ovo neustavno uvođenje dažbina po ubrzanom postupku, proizilazi da je osporenim Uredbom povrijeđen i navedeni ustavni princip.

Sa izloženog proizilazi da je osporena Uredba o dopuni Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata, koju je donijela Vlada Crne Gore na sjednici održanoj dana 16. aprila 2015. godine, a koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore" br. 18/2015 od 20.04.2015. godine, nesaglasna sa Ustavom, pa predlažem da Ustavni sud prihvati inicijativu, pokrene postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, zakaže javnu raspravu na koju će pozvati predstavnika podnosioca inicijative i nakon sprovedenog postupka donese:

O D L U K U

Utvrdjuje se da Uredba o dopuni Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata, koju je donijela Vlada Crne Gore na sjednici održanoj dana 16. aprila 2015. godine, a koja je objavljena u "Službenom listu Crne Gore" br. 18/2015 od 20.04.2015. godine, nije u saglasnosti sa Ustavom, pa prestaje da važi danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Takođe predlažem da Ustavni sud, na osnovu člana 63. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, do donošenja odluke izda naredbu o obustavi izvršenja pojedinačnih akata i radnji obračuna naknade na osnovu osporene Uredbe, obzirom da bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti neotklonjive štetne posledice za građane kroz uvećanje cijena svih drugih proizvoda i usluga koje zavise od cijene naftnih derivata.

Na kraju, predlažem da Ustavni sud, na osnovu odredbe člana 50. stav 2. tačka 2. i 3. Poslovnika Ustavnog suda, ovaj predmet razmatra kao prioritetan, jer se radi o odluci o značajnom pravnom pitanju koje ima širi društveni značaj i u kome su ispunjeni uslovi za izdavanje privremene naredbe za obustavu izvršenja pojedinačnih akata i radnji obračuna naknade na osnovu osporene Uredbe.

U Podgorici, 21.04.2015. godine

Podnosilac inicijative:

U ime MANS-a,

Dejan Milovac,
Direktor Istraživačkog centra MANS-a
Dalmatinska 188